

**CRIME
TIME**

Jussi-Pekka Lämsä

PIIRIN POMONA PIKKUROBALLA

PUSSIHOUT 3

Jussi-Pekka Lämsä

Piirin pomona Pikkuroballa

1997–2018

Helsinki

© 2024 Jussi-Pekka Lämsä
CrimeTime-kirjat julkaisee Docendo
Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Kannen ulkoasu Matti Vartiala
Taitto Noora Ohvo
ISBN: 978-952-382-725-7
Painettu EU:ssa

SISÄLLYSLUETTELO

Lukijalle	7
LUKU I, KESKUSTAN POLIISIPIIRIN KENTTÄYKSIKÖN JOHTAJAKSI	9
1997. Itsenäisyyspäivä	11
1998. Sisälle uusiin tehtäviin	28
1998. Henkilöstö on työyhteisön tärkein voimavara	37
1999. Kaipa tämä tästä lähtee	50
1999. Eurooppa-neuvoston kokous	58
2000. Millenium	63
2000. World Run 2000	72
2001. HPL 175 v. ja Poliisimessut	77
2001. WTC ja ikävä itsenäisyyspäivä	87
LUKU II, MALMIN POLIISIPIIRIN JOHTAJAKSI	99
2002. Euroon	101
2003. Piirin pomona Viljatiellä	117
2004. Yhteistyötä	127
2004. Kaksi vuotta täynnä Malmilla	135
2005. Tiukka esimies	139
LUKU III, KESKUSTAN POLIISIPIIRIN JOHTAJAKSI	149
2005. Paluu Roballe	151
2006. EU-puheenjohtajuus	160
2007. Keinutuoli	170
2008. ETYJ ja Madonna Jätkäsaarella 2009	186
2010. Eteläinen poliisiipiiri	202

LUKU IV, OPERAATIOPÄÄLLIKÖKSI PASILAAN	223
2012. Valot kiinni Roballa	225
2012. Yleisjohtaja	241
2013. Uusi esimies	253
2014. Poliisikomentaja vaihtuu	262
2016. Huone 620	284
2017. Pätkä apulaispoliisipäällikkönä	301
2017. Kuudennen apulaispoliisipäällikön lähimpänä alaisena	311
2018. Viimeinen työpäivä	336

LUKIJALLE

Tein poliisina pitkän uran, lähes 42 vuotta. Tuolta ajalta ammennan tarinoita, joissa yritän pysytellä mahdollisimman lähellä totuutta, vaikka tapahtumiin aika on voinut pensselöidä väriä ja leveyttä. Tapahtuma-ajat ja -paikat sekä henkilöiden nimet ja taustat ovat osin muutettuja.

Kirjani eivät ole rikosromaneja. Niistä puuttuvat sankariteot. Niiden sijasta ne kertovat tavallisten ihmisten tavallisesta elämästä.

Vahvistin muisti- ja mielikuviani monista lähteistä, kuten poliisioppilaitosten kurssijulkaisuista ja Poliisimiehen kalentereista vuosilta 1976–2018. Siskoiltani Anna-Liisa Toikkaselta ja Eevamaija Koskiselta sain lehtileikkeitä ja valokuvia. Laatikoistani löysin todistukseni, nimityskirjani ja muut vastaavat asiakirjat. Vuodesta 1997 lähtien pidin jonkinmoista päiväkirjaa.

Kiitän kaikkia minua kirjoitustyössäni tukeneita ja kannustaneita, erityisesti vaimoani Päiviä, joka on järjestänyt minulle rauhan työskennellä sekä erinomaisesti toimineen huollon! Oman kiitoksensa kustantamon ammattilaisten lisäksi ansaitsevat kustannustoimittajani Teuvo Arolainen ja koko trilogiaidean isä, kahden ensimmäisen kirjani kustantaja Jouni Tervo. Häntä ja Jarkko Sipilää

ilman minusta ei olisi oikeaa kirjailijaa tullut koskaan.

Syksyllä 2023

Jussi-Pekka Lämsä

LUKU I

KESKUSTAN POLIISIPIIRIN KENTTÄYKSIKÖN JOHTAJAKSI

1997

Itsenäisyyspäivä

Martti Ahtisaari isännöi Kauppatorin laidalla sijaitsevaa Linnaa. Pääministerinä toimi Paavo Lipponen ja poliisin ylintä poliittista valtaa edusti sisäministeri Jan-Erik Enestam. Reijo Naulapää oli poliisiylijohtaja, Paavo Koskela Helsingin poliisikomentaja ja apulaispoliisipäällikkö Olli Vuorio järjestyspoliisin pomo.

Käänsin Subarun maanantaina 1.12.1997 ennen seitsemää Vantaan Koivupään Runkotie seiskan koivikkoiselta pihalta vasemmalle, jyrkkään ylämäkeen. Kotimme oli sijainnut siellä 14 vuotta. Kylältä löytyi noin 130 taloutta ja jokainen asumus oli rakennettu isoille tonteille vähän eri mallilla. Ensimmäiset 1950-luvulla ja viimeiset hiljattain, sillä sopivasti tontin reunaan nostettu rakennus houkutteli lohkomalla tehtyihin maakauppoihin. Käännyin Riipiläntielle eläinsairaalan kohdalta ja jatkoin peltojen poikki mutkittelevaa reittiä Kehä kolmosen kainalosta Hämeenlinnan väylälle kohti Helsinkiä. Pitkän tauon jälkeen taas pyöräilykauden ulkopuolella joka arkipäivä Mannerheimintien alkupäähän ja siitä Eteläespalalle. Kasarmikatua pitkin suosiolla Neitsytpolulle

Tehtaankadun tasalle asti risteilemään ja etsimään paikkaa, mihin voisi pysäköidä autonsa koko päiväksi. Mahdollisuudet karkasivat vuosi vuodelta aina vaan kauemmaksi Pikkurobalta. Lähemmät lävet oli tähän aikaan päivästä varmuudella jo varattu.

Maisemakin muuttui. Kiasma-rakennus alkoi näyttää valmiilta ja se avautuisi yleisölle ensi keväänä. Maalaisserkut jaksoivat piruilla. Uskoivat Steven Hallin hävittäneen viivoittimen ja pyyhkäisseen kuvat vapaalla kädellä. Epäilivät myös, mahtavatko räystäätön katto ja ulospäin pullistuvat seinät pitää sadevedet pois huoneista. Kokonaan lasiseksi ulkoapäin ajateltua Sanomataloa nostettiin Kiasman taakse. Se valmistuisi 1999. Mannerheimintien vastakkaisella puolella sijaitseva Pikkuparlamenttiravintola puiston sisällä saisi sekin väistyä muutaman vuoden kuluttua Eduskuntatalon lisärakennuksen tieltä. Rakennustyöt alkaisivat ensi vuonna. Yleisönohjelmoijatuksista päätellen kaikki eivät hankkeesta tykänneet.

Kadun toisella puolella, vastapäätä parlamenttia, sijaitsivat viuhkamaisesti kohti pohjoista kääntyvät VR:n makasiinit, joiden kohtalosta keskusteltiin. Näytti siltä, että ne säilyvät ensi vuosituhanen alkuvuosille asti. Rautatieasemalta makasiinien ohi kulkeva satamarata toimi edelleen. Tosin ainoastaan Jätkäsaaren ja sivuraide Merisatamaan asti. Minäkin olin sen ihmeen nähnyt, kun tavarajuna puksutteli Kauppatorin kautta Katajanokalle. Vuosaaren satama valmistuisi vasta kymmenen vuoden päästä ja Aker Yardsin Munkkisaaren telakalle piti saada kulkemaan terästä. Muistin aina tällä kohdalla Pikkuroban tutkinnan päivystykseen pari vuosikymmentä sitten ilmestyneen Piiskan apean partion. He olivat jättäneet Saabin näyttämään valoa Mannerheimintien ali

kulkevan tunnelin pimeään aukkoon, kun lähtivät jäljittämään pahantekijää. Uskottiin vahvasti, että veturinkuljettaja työnsi tahallaan poliisiauton edellään romuksi.

Minut oli nimitetty hoitamaan määräaikaisena ylikomisariona Helsingin kihlakunnan poliisilaitoksen keskustan poliisipiirin kenttäyksikön johtajan tehtävää. Palasin 1.12.1997 kahdeksan vuoden poissaolon jälkeen kasvattajaseuraani Pikkuroballe. Ikää oli 42 vuotta, ja niistä poliisina 21. Piirin päälliköksi oli samaan aikaan nimitetty ylikomisario Göran Wiksten ja tutkintayksikköä johti ylikomisario Pekka Lausjärvi. Kenttäkomisarioinani toimivat tutut Seppo Mäntylä, Esa Köyhäjoki, Kauko Hakala, Tuomo Lotta ja Ari Taipale. Kaksi entistä esimiestä, yksi kurssikaveri ja kollega sekä kaksi hiljattain päällystökurssin käynyttä. GW oli ties monettako kertaa esimiehenäni, nyt lähimpänä. Seppo ja Köyhä molemmat minua yli kymmenen vuotta vanhempia. Kauko läpikäytty ystävä. Tuomon ja Arin tunsin myös hyvin. Kenttäyksikössä työskenteli reilusti yli 200 henkilöä, melkein kaikki virkamerkillisiä poliisimiehiä lukuun ottamatta muutamaa asemapoliisin vartijavahtimestaria. Toimistohenkilökuntaa ei ollut kentän kirjoilla.

Yövuoroja tekeviä runkovouroja oli edelleen kuusi. Autottomat painopistevuorot olivat muuttuneet nuorempia konstaapeleita sisältävistä, muualle siirtoa odottavista paisuntasäiliöistä samoja töitä tekeviksi ryhmiksi. Kalustoa samalla tavalla kuin rungoissakin. Yövuoroja ei tehty, joten niihin hakeutui jonkin verran vanhempaa porukkaa. Moni laitokseen tullut aloitti edelleen uransa sieltä. Naisia löytyi nyt jokaisesta piirin toiminnosta lukuun ottamatta päällystöä. Kentän ylikonstaapelit olivat tosin kaikki miehiä.

Taloon tehdyissä remonteissa alakerran iso kentän päivystyksen pylvässali oli muutettu palvelemaan tutkinnan ensimmäisiä toimia. Kenttäyksikön päivystys sijaitsi toisessa kerroksessa entisessä miehistöhuoneessa. Samaan yhteyteen oli raivattu tilaa kahvinjuontiin ja tehtävänantoon. Löytyipä sieltä myös syntisten lasitettu akvaario, jonka kellastuneiden ikkunoiden takana kävi yhä pienentävä joukko vetämässä savuja.

Minä sain haltuuni ison huoneen toisesta kerroksesta kenttäkomisarioiden yhteisen tilan vierestä. Avasin ovet sekä viereen että käytävälle ja aioin pitää niitä aina auki muulloin kuin luottamuksellisissa keskusteluissa. Poliisiylijohtaja Reijo Naulapää poikkesi matkalla kokoukseen. Tuli sisälle, käveli katsomaan kaareutuvan seinän isoista ikkunoista Pikkuroballe ja tokaisi:

– Poliisihallinnon hienoin virkahuone!

Suurimman muutoksen havainnoin ensimmäisellä viikolla. Kymmenen vuoden takaisesta melko verkkaisesta työtahdista oli virkistytty melkoisesti. Suurimmiksi tekijöiksi arvioin alipäällystön nuorennusleikkauksen, tehdyt rakennemuutokset ja alipäällystön roolin korostumisen kentän johtajina. Tuoreita ylikonstaapeleita löytyi parisenkymmentä, heistä melkein kaikki vetämilläni kurseilla osittain pätevoityneitä. He pyörittivät kenttätoimintaa vanhempien, uutta virtaa saaneiden kollegojensa kanssa. Pelkästään päivystystehtävissä toimivia oli kuusi, he kun tuosta istumatyöstä tykkäsivät. Jos ei jaksanut kiikkua ryhmänsä mukana majan nokalla, saattoi hakeutua tutkintaan tai asemapoliisiin. Tunsin yhtä lukuun ottamatta jo ennestään kaikki 50 ylikonstaapelia ja vanhemmista konstaapeleista vähintään saman verran.

Näistä asioista ei sisään kirjoittautumiseni siis ollut

kiinni. Välini porukkaan lienevät säilyneet hyvinä. Oma tehtäväni mietitytti. Arvelin suoriutuvani henkilöjohtamisesta linjaorganisaation kautta, vaikka väkeä oli luotsattavana entiseen verrattuna moninkertainen määrä. Laaja työsarja Suomen vilkkaimmalla toiminta-alueella. Ulkopuolelta suojattavista instituutioista tärkein oli tasavallan presidentti, siinä tehtävässä ei voinut epäonnistua. Keskustan poliisipiirin alueella sijaitsivat muun muassa eduskunta, valtioneuvosto, ministeriöt, tärkeitä lähetystöjä, päärautatie- ja linja-autoasemat sekä monet muut poliisityön kannalta tärkeät kohteet. Järjestelmä oli hyväksi havaittu. Satojen asioiden johtamisessa tukeutuisin, kuten tähänkin asti, minua paremmin ne hallitseviin. Luotin täydellisesti omaan väkeeni.

Työyhteisö oli pahasti rikki. Reilu kuukausi sitten tanskalainen vankikarkuri teloitti Tehtaankadulla niskaan ampumalla kakkosvuoron isähahmon, ylikonstaapeli Eero Holstin, ja hänen kanssaan yöllä lähetystöpasia autopartiossa tehneen vanhemman konstaapelin Antero Palon. Miesten kuvat olivat päivystyksessä pöydällä kynttilöiden vieressä. Jälkihoito koettiin koko keskustan poliisipiirin yhteiseksi asiaksi ja yhteenkuuluvaisuus henki käytäviltä, joilla suru tuli edelleen vastaan. Ison talon kone kävi toki yskähtelemättä, kuten poliisihallinnossa aina. Päällystöstä eniten roolia kakkosvuoron sairaudenhoitoon ottivat komisariat Tuomo Lotta ja Kauko Hakala. Tuomo piti yhteyksiä vainajien omaisiin ja lähipiiriin. Valmiusyksikkö Karhun entisenä päällikkönä Kauko jaksoi ja osasi keskustella traumaattisiin tilanteisiin joutuneiden poliisien kanssa. Ihailin molempien miesten paneutumista tehtävään. Vuorossa ilmeni halukkuutta hakeutua muihin kuin kenttätehtäviin. Niitä järjesteltiin

matalalla kynnyksellä. Urakka tulisi kestämään pitkään.

Edeltäjäni ylikomisario Pentti Pöyry opasti taannoin kertomalla, että keskustan piirin toiminta-alueella on järjestetty kaikki muut tapahtumat paitsi Espan ympäri-ravit. Mielenosoituksia viritettiin pari sataa vuodessa. Parisenkymmentä vaati isot etukäteiset suunnitelmat ja resursoinnit. Ryhmällä tai kahdella hoidettiin suurin osa. Joihinkin lähetettiin yksi partio. Pienimmissä kävi joku katsomassa ja jätti yksittäisen lapunheiluttajan jatkamaan turhautuneena. Poliisikaan ei huomioinut.

Palkkaluokkani nousi A 20:stä A 24:ään. Todellisuudessa vain kaksi pykälää, sillä ylemmän päällystön kuukausiliksaa eivät kohottaneet kahden palkkaluokan suuruiset määrävuosikorotukset. Kysyin piirin henkilöstö-asioita hoitavalta, miten minulle lasketaan työaikaa ja kuinka merkitsen sen työaikajärjestelmään.

– Sinulle laitetaan jokaiselle arkipäivälle maanantaista perjantaihin 7 tuntia 15 minuuttia, olet sitten täällä tai et. Minä merkkään tunnit, vastasi ylikonstaapeli Pentti Nevalainen.

Tästä eteenpäin ei korvattaisi ylitöitä tai pyhiä, joten vuosiansioni tulisivat tippumaan edelleen Pengerkadun 1990-luvun puolivälin rahakkaista ajoista. Tasoiseni ylikomisario olisi saanut jonkinmoisia häittatyökorvauksia, mutta järjestelmä näytti kovin monimutkaiselta. Sovin esimieheni Göran Wikstenin kanssa, että yritän pitää vapaapäiviä, jos ennätän. Tiesin tekeväni edeltäjäni tapaan ne juhlahyvät ja merkittävät tapahtumat, joina väkeni joutui lujille. Narisin puoliksi leikilläni pienenevistä ansioistani. Komisario Esa Köyhäjoki muistutti minua kohentuneesta yhteiskunnallisesta asemastani. Se korvasi rahan.

Sain käyttöni eläkkeelle jääneen piirin päällikön ylikomisario Aulis Mäkisen vanhan Nokian kännykän ja samalla sen puhelinnumeron 040 537 4584, lankaan 09 189 4101.

Vuokrasin Kaartin poliisitalon pihalta autopaikan 200 markan kuukausihintaan ja aloin kulkea töihin Subaru-la. Lähdin niin ajoissa, että ennätin käydä rimpuilemassa kuntosalilla tunnin, ja riensin suihkunraikkaana virkahuoneeseeni puolikahdeksan tienoilla ennen päivävuoron komisariota. Tupakointi virkahuoneissa oli kielletty aikoja sitten. Mäntylän Seppo ei aina muistanut tyhjentää tuhkakuppia iltavuoron päätteeksi.

Tuhrasin monesti konttorilla viiteen saakka. Hain autoni parin sadan metrin päästä ja suuntasin ruuhkaisen Mannerheimintien kautta Hämeenlinnan väylälle. Vielä kauppareissu Myyrmäessä, ja ehdin kotiin Runkotielle kuuden jälkeen. Mutta mikäpä kiire minulla, sillä 15-vuotias isovehi ja 13-vuotiaan kaksoset harrastivat lajeja, joissa kyytejä tarvittiin harvoin. Tämä sopi minulle ja perheelle, olivathan viikonloput vapaita ympärivuotiseen mökkeilyyn Aitoossa.

Ensimmäinen työviikko Roballa sujui vauhdikkaasti. Itsenäisyyspäivän suunnittelun loppumetrit palaveri- neen, tuloseskustelu Göran Wikstenin kanssa, lähtösau- na Karhun ryhmänjohtajien tarjoamana, eläköityvien lähtökahvit ja niin edelleen. Monella robalaisella tuntui olevan asiaa minulle. Pidin ovea auki päätökseni mukai- sesti. Pikkuhiljaa pääsin kiinni rutiineihin.

Kenttätöiminnan johtamisjärjestelmässä roolini tulisi tästä eteenpäin tavallisimmin olemaan yleisjohtaja, joka vastaa kokonaisuuden johtamisesta. Seuraavana systeemissä toimii kenttäjohtaja. Hän vastaa kentän toimin-

nan johtamisesta yleisjohtajan toimintalinjan mukaisesti. Joku omista kenttäkomisarioistani työskenteli yleensä siinä tehtävässä. Ryhmänjohtajat, tavanomaisessa organisaatiossa ylikonstaapelit, vastaavat ryhmänsä johtamisesta yleis- ja kenttäjohtajan toimintalinjojen mukaisesti. Partionjohtaja johtaa partiotaan. Vaativissa erikoistilanteissa kaaviota sovellettiin.

Turkiksien tuottajia ja niiden ostajia vastaan järjestettiin mielenosoituksia aina, kun kauppaa tehtiin Vantaan Petikossa. Suurin osa ulkomaalaisista ostajista majoittui hotelli Presidenttiin. Pikkuroban joukkojenhallintapoliisit suitsivat pääasiassa nuorten aktivistien kovaäänistä joukkoa hotellin lähelle hyvälle näköyhteydelle rakennetussa mellakka-aitapilttuussa. Tuttua touhua. Vastus ei näyttäytynyt kummoisena, kun paikalle kerettiin ennen painoltaan keskimäärin puolet kevyempiä mielenosoittajia.

Aloitin 4.12. työpäiväni aamuviideltä, sillä käskynjako pidettiin kello 5.20. Toimin tilanteen yleisjohtajana ja lähdin joukkoni mukaan katsomaan, että turkisten ostajat pääsivät turvallisesti bussien kyytiin mölisevän porukan huudellensa herjoja aidan takaa. Matkustin mukana Vantaalle, missä paikallinen joukkojenhallintayksikkö odotteli oman johtonsa alaisuudessa. Jäimme reserviin siksi aikaa, että aktivistit hotelli Presidentin edestä ennättivät julkisilla Turkistuottajille ja ottivat asemansa Vantaan kihlakunnan poliisilaitoksen osoittamasta paikasta. Nyt syntyi vain kovaa ääntä.

Yleisjohtajan paras paikka ei ollut porukan mukana. Näkökulma kaventuu eikä tule välttämättä pohtineeksi, mitä muualla tapahtuu. Pikkurobalta ei saatu rakennetuksi järkeviä viestiyhteyksiä tai tilannekuvaa, kun tar-

vittavat välineet puuttuivat. Miekkarit rajoittuivat yleensä näkökenttään. Piirissä oli käytössä yksi toimistomaija 151, minkä takaosasta löytyivät asialliset käännettävät nojaliset tuolit ja pieni työpöytä. Kenttäjohtaja istui vankärin paikalla ja minä takaosastossa sotapäiväkirjaa pitävän poliisin kanssa. Jos olin valmistautunut olemaan töissä kaikissa ennalta tiedetyissä hankalimmissa tilanteissa, näin oli jo pitkään tehnyt ylikonstaapeli Kari Jokinen. Tunsin Karin hyvin. Hän oli ollut tiiviisti mukana jouhakuvioissa alusta alkaen. Armoton ammattilainen ja juttumies. Jos kysyisin häntä paskaa lapioimaan, vastaukseksi tulisi kysymys: Koska lähdetään?

Kari ajoi johtoautoa 151 nyt ja vastaisuudessa. Lupasin kenttäjohtajana toimivalle päivävuoron komisariolle pitää turpani kiinni ja ottaa kantaa tapahtumiin ainoastaan kysyttäessä.

Järjestyspoliisin johtoryhmä kokoontui apulaispoliisipäällikön johdolla Pasilan poliisitalossa torstaisin kello 8.15. Olli Vuorio oli päättänyt ajankohdan. Kukaan ei myöhästynyt töistä, eikä yksikään ennättänyt aloittaa mitään merkittävää askareita. Piirien päälliköt kerkesivät kokoukseen, kun lähtivät ajoissa työpaikoiltaan virkapuvun vaihdettuaan. Göran Wiksten piti piirin palaverin päällystölle kello 13. Minä jatkoin viestiä perjantaina kello 9 kenttäyksikön palaverissa. Siihen osallistuivat komisariat, osa töistään ehtivistä ylikonstaapeleista ja henkilöstön edustaja. Päätin kokouksen kierrättämällä sanaa jokaiselle läsnäolijalle. Puhua ei tarvinnut, jos ei halunnut. Näissä pureuduttiin pääsääntöisesti kenttää koskeviin asioihin. Muihinkin kuin järjestyspoliisin johtoryhmässä käsitelyihin, joista osan pystyi sivuuttamaan maininnalla.

Kävin 5.12. Säätytalolla arvokkaassa ylennystilaisuudessa.

Minusta leivottiin itsenäisyyspäivänä reservin luutnantti. Edellisestä ylennyksestä pääsi vierähtämään 22 vuotta. Valmiussuunnittelussa ja Karhussa käydyt kertausharjoituspäivät, alueellinen maanpuolustuskurssi ja vuosi toisensa jälkeen lisääntynyt yhteistyö puolustusvoimien kanssa olisivat riittäneet jo seuraavaankin ylennykseen. Poliisilaitos ei juuri esityksiä tehnyt. Ei myöskään minun tapauksessani.

Joulukuu alkoi ravakalla lumipyryllä ja jatkui parin päivän napakoilla pakkasilla, mutta itsenäisyyspäivänä satoi vettä yhden asteen lämmössä. Perinteiset päiväkuviot hoidettiin tarvittavilla edustapalveluilla ja Tuomio-kirkkoon asetettiin sisälle neljä siviilipoliisia. Liikenne- ja erityispoliisi veti ylioppilaiden soittojoukkojen ja vastasi Presidentinlinnan juhlavastaanoton mittavista liikenteellisistä järjestelyistä. Meiltä turvattiin Linna ulkopuolelta vankalla poliisiporukalla. Robalta lähti myös muutama siviilipukuinen poliisi sisälle avustamaan LP:n turvallisuusyksikköä, joka vastasi tasavallan presidentin lähiturvasta.

Uusi turvallisuusuhka juhlavastaanotolle ilmaantui ensimmäisen kerran vuosi sitten. *Kansan kuokkavieraat* kuvaili toimintaansa näin: *Kansan kuokkavierasjuhlat on joukkomielenosoitus yhteiskunnallista eriarvoisuutta, syrjintää, mielivaltaa ja nöyryyttämistä vastaan. Ääriliikkeitä edustavien mielenosoittajien keinot näyttivät menevän kovempaan suuntaan kansainvälisen esimerkin mukaisesti. Kuokkavieraisiin kuului ääriliikkeitä edustavia, meille tuttuja kansalaisia.*

Ennakkovalmistelut tehtiin niin hyvin kuin mahdollista, samoin resursointi. Käskynjakoja pidettiin porrastetusti sitä mukaa, kun eri tehtäville lähdettiin. Osallistuin

niihin ja sanoin aluksi jokusen sanan. Olin tullut töihin lauantaina 6.12. jo aamusta. Jännitti. Toimin keskustan alueen poliisitoiminnan yleisjohtajana. Päivävuoron kenttätöimintää johti komisario ja illalla heitä oli töissä kaksi. Toinen pyöritti perinteistä kuviota ja Kauko Hakala joukkojenhallintatöimintää. Jouhaan oli koottu Roban oman väen lisäksi myös Penkereen ja Itäkeskuksen töihin määrättyt poliisit. Ihan hyvät voimavarat.

Arvelin, että hahmotan kokonaistilanteen parhaiten istumalla ylikonstaapeli Kari Jokisen kuskaaman partioauton 151 takaosastossa. Kauko otti paikkansa vänkärin paikalta. Vuosi toisensa perästä parantunut oma tiedustelu oli suojelupoliisiin lisäksi tuottanut informaatiota siitä, mitä oli odotettavissa. Mellakka-aidoista koottu ankkuroitu karsina odotti valmiina Kauppatorilla. Kaiken oletettiin menevän hyvin, mikäli väki saadaan ohjatuksi aitaukseen. Autostamme näimme myös Pohjoisespalla sijaitsevan poliisieristetytyn kellertävän rakennuksen.

Väkeä kertyi Rautatientorille arviolta kolmisen sataa, mukana kaikki ennalta tutut. Mielenosoitukset lisääntyivät vuosittain reilulla tusinalla. Ammattimaisesti mieltään ilmaisevia oli suurin piirtein saman verran. Kahvihuooneessa leukailtiin työnantajan joustavan, kun näyttävät ennättävän aktiiviseen kansalaistöimintaan usein arkenakin. Marssi poliisivedolla meni mukavasti reittiä: Mikonkatu – Espan puiston keskikäytävä – Kauppatori. Tapah-tumiin ei tahtonut löytyä vastuullisia järjestäjiä eikä kiinteää taustaorganisaatiota, mutta yleensä aina joku saatiin käymään etukäteen poliisiasemalla. Järjestäjät esitivät marssireitiksi Aleksia ja sieltä Mariankadun kautta Linnan edestä Kauppatorille. Kauko Hakala kielsi tämän jyrkästi, sillä suurta ennustajanlahjaa ei tarvinnut

Mielenosoituksia, joukkojenhallinnan kehitystä, valtiovierailuja, isoja yleisötapahtumia, organisaatiouudistuksia, työyhteisön yhteistä iloa ja surua. Yli neljä vuosikymmentä kestäneen uran tilinpäätös.

Trilogiansa viimeisessä osassa ylikomisario Jussi-Pekka Lämsä kertoo virkauransa kahdesta viimeisestä vuosikymmenestä 1997–2018.

Trilogiansa viimeisessä osassa ylikomisario Jussi-Pekka Lämsä nimitetään keskustan poliisipiirin yli kahdensadan kenttäpoliisin johtajaksi Suomen vilkkaimmalle toiminta-alueelle. Työyhteisö on rikki, sillä Tehtaankadun poliisisurmista on kulunut vasta kuukausi. Matka jatkuu 2002 kolmeksi vuodeksi Malmin poliisipiirin johtajaksi. Paluu piirin pomoksi Pikkuroballe täyttää toiveet.

Lämsä kertoo operatiivisen yleisjohtajan töistä viitenätoista itsenäisyyspäivänä, kahdeksana taiteiden yönä, EU-kokouksen ja vappujen mielenosoituksissa, valtiovierailuissa ja Madonnan konsertissa. 1990-luvun alussa aloitettu mellakkapoliisitoiminta kehittyi joukkojenhallinnaksi.

Viisitoista vuotta isojen poliisiyksikköjen ja satojen erilaisten ihmisten pomona opettavat henkilöjohtamista kantapään kautta. Työtahti kiihtyy, keskittämisen myötä pääkaupungin keskusta jää kokonaan ilman poliisiasemaa, osa henkilöstöstä turhautuu jatkuviin uudistuksiin ja vakavat rikossyytteet kolhivat koko poliisikunnan mainetta. Järjestyspoliisin toiminta tehostuu, mutta katoaako yhteisöllisyys?

Jussi-Pekka Lämsä on eläkkeellä oleva ylikomisario, joka ehti työskennellä poliisina yli neljäkymmenen vuoden ajan. Hän on kirjoittanut juttuja aiemmin mm. poliisin ammattilehtiin.

KL 99.1

**CRIME
TIME**